

Влада и економски аналитичари морају побацати своје старе анализе и правити нове, које ће показати да је Србија у много гoroј економској ситуацији но што је статистика показивала

Ако је „Политика“ добро пренела излагање господина Стојана Стаменковића („Економски планови на поправном“ од 08/05/2011), у Србији се догодио статистички скандал великих размера, или статистичко просветљење, већ зависно од угла из кога се гледа.

На стручном скупу на Економском факултету у Београду Стаменковић је саопштио да је Републички завод за статистику значајно кориговао - на ниже - стопе реалног раста бруто домаћег производа (БДП) за 2007, 2008. и 2009. у односу на оне које су раније биле доступне јавности.

Непријатна по себи, ова информација је тим гора што су нови подаци битно неповољнији од претходних који су се до јуче сматрали тачним и по којима су рађене све званичне макроекономске анализе. Импликације су веома лоше и нису само економске већ и политичке.

Домаћи политичари су се гордили да је Србија преболела кризу лакше него њени суседи, и тај став су поткрепљивали релативно малим падом БДП у 2009. години од 3,1 одсто. Нови подаци, ако господин Стаменковић не греша, кажу да је стварни пад БДП био двоструко већи и да износи 6,2 одсто. При томе све стопе раста од 2001. године до 2009. су кориговане и ниједна није остала онаква каква је годинама уназад презентована јавности.

Овај статистички шок отвара велик број питања на која се мора одговорити ако се жели избећи оптужба да се радило о намерним манипулацијама статистиком. На српским економистима и статистичарима је да покушају да зауставе даљу компромитацију струке.

Више је него чудно да Републички завод за статистику није сазвао конференцију за штампу и информисао јавност о касно уоченим фундаменталним обрачунским грешкама десетогодишњег периода. Колико год било непријатно, то се морало урадити и то се не сме скривати. Овако, да искористим термине историографије, јавност се о огромном проблему информисао из „секундарних“ извора, и то онако, успут.

Важан је и сам тренутак просветљења - да ли су српски економисти и статистичари сами открили страшан дефект у обрачуну БДП или им је неко са стране на то указао? Ако јесте, ко? То свакако није могао бити ММФ, који је домаће податке прихватио и уносио их у своје званичне статистике.

Коначно и најважније, јавност мора разумети не само како је до серије грешака дошло него и разлоге због којих оне нису биле годинама уочене. Како је могуће да бројне економске нелогичности нису позивале на узбуну? Како је могуће да се, упркос огромном и континуираном паду запослености и даље веровало у динамичан (статистички) раст БДП, или његов благи пад у кризи? [1]

Какав год одговор да уследи или не уследи, влада и економски аналитичари морају побацати све своје старе анализе и правити нове. Оне ће показати да је Србија у много горој економској ситуацији но што је статистика до јуче показивала. Сви параметри, од спољне задужености, преко дефицита трговинског и текућег биланса или дефицита буџета су драматични - они су у апсолутном износу остали исти док се БДП „смањо“.

Од збуњене и континуирано дезинформисане домаће јавности много тога се може сакрити, али ће то теже ићи са страним агенцијама, банкама и институцијама које анализирају стање у Србији, дају јој кредите или јој одређују кредитни рејтинг. Занимљиво је и како су ови трустови мозга, са наводницима или без њих, годинама прихватили чудне податке домаће статистике. Томе је сада дошао крај, као што полако долази крај и раскораку између статистичке стварности и на њој заснованог политичког оптимизма и стварности коју живе грађани Србије.

1. <http://nkatic.wordpress.com/2007/10/30/misterija-srpskog-privrednog-rasta/> , <http://nkatic.wordpress.com/2009/10/28/stvarnost-i-statisticka-iluzija/>

(Политика, 10.5.2011)